

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 89/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. C. a V. C., obaja bytom Ž., zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/271/2011-215 z 26. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. C. a V. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2012 faxom a 17. januára 2012 v origináli poštou doručená sťažnosť J. C. a V. C. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co/271/2011-215 z 26. septembra 2011 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že „mali na základe rozhodnutia vtedajšieho Mestského národného výboru v Ž. od roku 1977 v osobnom užívaní byt nachádzajúci sa v bytovom dome na... v Ž., pričom dňa 09. 02. 1994 požiadali o odpredaj bytu do osobného vlastníctva“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovatelia „sa na Okresnom súde Žilina návrhom zo dňa 8. 9. 2009 domáhali určenia, že dohoda o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorú uzavrela žalovaná v 1. rade, Mgr. D. K., so žalovaným v 4. rade, Mestom Ž., dňa 12. 7. 1999, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Ž. dňa 22. 7. 1999 pod V 3560/99, na základe ktorej žalovaný v rade 4. previedol svoj spoluvlastnícky podiel 63/144-tín na žalovanú v 1. rade k predmetným nehnuteľnostiam, je absolútne neplatná.

Predmetnému konaniu predchádzalo konanie vedené pod sp. zn. 20 C 486/95 na Okresnom súde Žilina o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva s odporcom vo 4. rade, ktoré skončilo mimosúdnou dohodou o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Táto mimosúdna dohoda bola uzavretá dňa 11. 7. 1999 a spočívala v tom, že odporca vo 4. rade odpredal odporkyni v 1. rade časť bytového domu súpisné číslo 2721 postaveného na pozemku parc. číslo KN 483, zastavané plochy a pozemku parcelné číslo KN 484, záhrady v k. úz. Ž. v podiele 63/144 s vecným bremenom, že kupujúca – odporkyňa v 1. rade zabezpečí náhradné byty okrem iného aj pre rodinu sťažovateľov.

Mestské zastupiteľstvo mesta Ž. schválilo odpredaj uvedených nehnuteľností uznesením č. 21/1999 na jeho 3. zasadaní konanom dňa 18. 3. 1999. “.

Sťažovatelia poukázali aj na to, že „podali dňa 26. 09. 2003 žalobu o neplatnosť dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti uzavretej medzi odporkyňou v 1. rade a odporcom v 4. rade. Prvostupňové konanie sa viedlo pod sp. zn. 17 C 139/2003 a rozsudkom zo dňa 04. 09. 2006 súd žalobu zamietol. V odvolacom

konaní o dovolaní (správne má byť o odvolaní, pozn.) navrhovateľov vedenom pod sp. zn. 8 Co 8/2007 odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu rozsudkom zo dňa 08. 04. 2008.

Odporcovia v 1., 2. a 3. rade podali žalobu o privolenie k výpovedi z nájmu a vypratanie bytu. Prvostupňové konanie sa viedlo pod sp. zn. 7 C 16/2003 a rozsudkom zo dňa 03. 10. 2007 súd privolil k výpovedi. Toto rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom v konaní sp. zn. 10 Co 8/2008 rozsudkom zo dňa 07. 10. 2008 a rozsudok sa tak stal právoplatným.

Okresný súd Žilina rozsudkom sp. zn. 8 C 175/2009 zo dňa 20. 04. 2011 rozhodol tak, že návrh sťažovateľov zamietol a zaviazal ich povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania žalovaným v 1. až 4. rade.

Proti citovanému rozhodnutiu podali dňa 27. 06. 2011 sťažovatelia odvolanie. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 5 Co/271/2011 zo dňa 26. 09. 2011 napadnutý rozsudok potvrdil.“.

Sťažovatelia tvrdia, že súd prvého stupňa podľa ich názoru neoprávnene zamietol ich žalobu o „*neplatnosť dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti*“ dôvodiac „*nepreukázaním naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným vo 4. rade, ktorej predmetom bol prevod spoluvlastníckeho podielu žalovaného vo 4. rade k nehnuteľnostiam – okrem iného dom, v ktorom sa nachádza byt, v ktorom boli sťažovatelia nájomcami*“.

Sťažovatelia nesúhlasia ani s argumentom uvedeným v odôvodnení rozsudku Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“), že vyslovením neplatnosti namietaného právneho úkonu by sa nezmenilo ich právne postavenie k bytu v predmetnom dome, pretože by boli jeho nájomcami bez ohľadu na to, kto je prenajímateľom bytu, či žalovaný vo 4. rade alebo iní prenajímatelia alebo vlastníci.

Tento argument považujú sťažovatelia za nesprávny okrem iného aj z toho dôvodu, že medzičasom okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 16/2003 právoplatne privolil k výpovedi z nájmu a vyprataniu predmetného bytu na základe žaloby podanej žalovanou

v 1. rade a jej deťmi – dcérou S. I., rod. K., a synom R. K., na ktoré žalovaná v 1. rade previedla kúpnu zmluvou (v roku 1999) a darovacou zmluvou (v roku 2004) spoluvlastnícky podiel k predmetnému bytu na každého v 1/3. Za týchto okolností sťažovatelia už nemajú v súčasnosti k predmetnému bytu nájomný vzťah, ale iba právo bývania.

Sťažovatelia v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011 v danej súvislosti odôvodňujú existenciu naliehavého právneho záujmu na rozhodnutí o ich návrhu aj tým, že ak by okresný súd neplatnosť namietanej zmluvy medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným vo 4. rade vyslovil, žalovaný vo 4. rade by bol podľa pôvodného právneho stavu spoluvlastníkom sporného bytu a *„za tejto situácie by bolo možné predpokladať, že by tento spoluvlastník (mesto Ž., pozn.) pamätajúc na morálne záväzky, ktoré voči nám z jeho nie čestného postupu voči nám v minulosti vyplývajú, by prinajmenšom postupoval tak, aby nám zachoval právo nájmu v byte, ktorý je predmetom tohto konania“*.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011 taktiež poukázali na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 137/08 z 1. júla 2008, v ktorom bolo zdôraznené, že *„nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu v tom zmysle, že nie je daný, znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany, teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty.“*

Keďže podľa názoru sťažovateľov *„odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je nejasné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné a nedáva odpoveď na otázku, z akého dôvodu súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku...“*, pričom *„prvostupňový súd nezaujal záver o tom, či predmetná zmluva napadnutá žalobou je platná...“*, a keďže z odôvodnenia namietaného rozsudku nie je zrejmé, akým spôsobom sa krajský súd vysporiadal s námietkami sťažovateľov vyslovenými v odvolaní, považujú sťažovatelia aj namietaný rozsudok krajského súdu za nejasný, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný.

V závere sťažnosti sťažovatelia konštatujú, že podľa ich názoru „*klúčová argumentácia odvolacieho súdu, na ktorej je založené napadnuté rozhodnutie, je zjavne arbitrárna a z ústavného hľadiska neakceptovateľná*“, pričom podľa ich názoru krajský súd sa riadne nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v odvolaní a v napadnutom rozsudku „*v podstate len zopakoval tvrdenia prvostupňového súdu*“.

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovatelia prostredníctvom svojej splnomocnenej právnej zástupkyne domáhajú, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že „*Právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 prvá veta Dohovoru a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 v spojení s ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, bolo rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/271/2011 zo dňa 26. 09. 2011 porušené.*

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Žiline pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/271/2011 zo dňa 26. 09. 2011 a vracia vec Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Sťažovatelia sa taktiež domáhajú priznania úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú ustanovené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto predbežne bez prítomnosti sťažovateľov prerokoval ich návrh podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namieta, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa

„právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 48 ústavy). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

Sťažovatelia predložili ústavnému súdu rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 175/2009 z 20. apríla 2011, odvolanie z 27. júna 2011, ktorým uvedený rozsudok okresného súdu napadli, a rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co/271/2011 z 26. septembra 2011, ktorým bol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdený.

Predtým, než ústavný súd pristúpi k posúdeniu námietok sťažovateľov v danej veci, je nevyhnuté uviesť, že aj keď sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže smerovať len proti rozhodnutiu všeobecného súdu, ktorý v danej veci rozhodoval v poslednom stupni, preskúmanie namietaného porušenia označených práv sťažovateľov predpokladá posúdenie celého konania pred všeobecnými súdmi. V danej veci je táto požiadavka významná

aj z toho hľadiska, že krajský súd, ktorý namietaným rozsudkom rozhodoval o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, sa s uvedeným rozsudkom v plnom rozsahu stotožnil, pričom pri odôvodnení svojho rozhodnutia postupoval v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V tejto súvislosti je preto namieste poukázať na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, I. ÚS 370/09).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov so záverom uvedeným v odôvodnení rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011, s ktorým sa krajský súd v celom rozsahu v namietanom rozsudku stotožnil, a to, že sťažovatelia v predmetnom konaní nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby v súlade s § 80 písm. c) OSP.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 8 C 175/2009 z 20. apríla 2011 v danej súvislosti okrem iného uviedol, že „Podľa právneho vyhodnotenia súdom žalobcovia boli nájomcami podľa cit. ust. § 871 ods. 1 OZ a zostali by nájomcami bez ohľadu na to, kto by bol ich prenajímateľom, a nemali by osobitné práva voči obci – Mestu Ž. ako špecifickému prenajímateľovi, osobitne nie na predaj bytu alebo spoluvlastníckeho podielu na dome, ktorý obývajú, za regulovanú cenu podľa cit. ust. § 29a zák. č. 182/1993 Z. z. v znení účinnom od 1. 8. 1995 v spojení s § 17, 18, 18a, 18b tohto zákona...

Paradoxne pokiaľ žalobcovia odôvodňovali v žalobe naliehavý právny záujem ustanovením § 34 katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z., a následne v dôvodoch žaloby argumentovali, že žalovaná v r. 1/ mala previesť na žalovaných v r. 2 a 3/ viac práv než sama mala, tak je príznačné, že v znení § 34 zák. č. 162/1995 Z. z. do 30. 4. 2010 by navrhované určenie nebolo možné zapísať v katastri nehnuteľností. Je preukázané a medzi sporovými stranami prakticky nesporné, že súčasný zápis vlastníckych práv k nehnuteľnostiam podľa výpisu z LV č. 237 k. ú. Ž. svedčí ako vlastníkom tunajším žalovaným v r. 1/ až 3/ každému v podiele 1/3. Znamená to, že aby súd v sporovom konaní mohol vysloviť určenie podľa obsahu tunajšej žaloby, teda neplatnosť dohody o vyporiadaní

podielového spoluvlastníctva medzi tunajšími žalovanými v r. 1/ až 4/, nesmeli by byť toto nakladanie s nehnuteľnosťami dotknuté ďalšími zápsmi vlastníckych práv. Keďže však v tomto konaní nesvedčí zápis vlastníckych práv výhradne nadobúdateľovi z napadnutej dohody, tak navrhovaný výrok súdu by bol do 30. 4. 2010 nevykonateľný a túto okolnosť by súd musel zohľadniť ako prednostnú pre konštatovanie nedostatku naliehavého právneho záujmu. Prakticky povedané, upravením okruhu žalovaných by bola splnená jedna z nutných podmienok pre prípadný úspech žalobcov, ale nie ďalšia, ktorá by spočívala v tom, že žalobcovia neoznačili aj v predmete konania úplný okruh úkonov, ktorých neplatnosť napádajú, so stále otvorenými ďalšími právnymi otázkami.

Za úplného okruhu účastníkov – potencionalne pasívne vecne legitimovaných žalovaných ako osôb, ktoré by boli navrhovaným určením dotknuté, po zmene ustanovenia § 34 zák. č. 162/1995 Z. z. od 1. 5. 2010, bolo pre súd ťažiskovou otázkou preskúmať dopad jednotlivých ustanovení zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktoré predovšetkým, by boli potencionalným dôvodom naliehavého právneho záujmu žalobcov vo vzťahu k akémukoľvek právnemu dôvodu neplatnosti, ktorý by uvádzali, a následne tiež by boli potencionalne meritórnym dôvodom absolútnej neplatnosti napadnutého právneho úkonu podľa cit. ust. § 39 ods. 1 OZ (netvrdeným v tunajšej žalobe).“.

K ďalším argumentom sťažovateľov, ktorými odôvodňovali existenciu naliehavého právneho záujmu, okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že „Osobitne pokiaľ žalobcovia namietali nedodržanie náležitej vôle žalovaného v r. 4/ podľa § 9 ods. 2 zák. č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení účinnom do 31. 12. 2010 tým spôsobom, že obecné zastupiteľstvo schválilo iba prevod označených nehnuteľností bez toho, aby sa vyjadrilo k určitým zmluvám, s prihliadnutím na všetky podmienky, tak táto okolnosť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcov už nebola podstatná v tejto veci. Podľa rácia žaloby by táto námietka spravodlivo svedčala samotnej obci, ale nie iným osobám, pre postavenie ktorých nie je podstatná, tiež s otvorenými ďalšími právnymi otázkami.

Všetky ďalšie dôvody namietané žalobcami, ani ďalšie dôkazy predkladané v tomto konaní, nie sú smerodajné pre rozhodnutie vo veci samej. Ani okolnosť, že žalobcovia začali obývať predmetný dom v rámci bytového fondu mesta Ž. výmenou za byt v inom dome

v bytovom fonde mesta; ani konanie orgánov rozhodujúcich v minulosti o bytových otázkach (ktorých špeciálnym právnym nástupcom je žalovaný v r. 4/ ako obec), ktoré čiastočne smerovalo k predaju bytu žalobcom, ale nebolo úplným vyjadrením vôle pri predaji; ani akékoľvek iné prevody alebo vyporiadania voči iným osobám mimo rámca povinností obce; ani okolnosť, že v minulosti boli vypracované rôzne znalecké posudky, najmä v časti ceny v spojení s druhom nehnuteľností; ani pre žalobcov citlivá okolnosť, že v predmetných nehnuteľnostiach byt rekonštruovali a príslušný subjekt im prevod sľúbil; - neznamenujú, že by bolo povinnosťou obce previesť byt alebo podiel na predmetných nehnuteľnostiach žalobcom za regulovaných podmienok podľa § 29a ods. 1 zák. č. 182/1993 v znení účinnom od 1. 8. 1995. Rámcovo povedané žiadne žalobcami naznačované porušenie sľubu alebo naopak iné konanie nad rámec zákonných povinností obce – nie je základom pre to, aby súd vychádzal z konkrétnej povinnosti uloženej zákonom. Podstatným dôvodom nie je ani to, že prokuratúra odkázala žalobcov na podanie žaloby na súd s vlastným meritórnym názorom spojeným s oboznámením časti ustanovení osobitného zákona. Osobitne dôvodom naliehavého právneho záujmu nie je ani právny stav po privolení k výpovedi nájmu z bytu voči žalovaným, lebo všetky doterajšie právne otázky mohli byť a aj boli riešené v jednotlivých sporových konaniach, ktorých výsledky je treba rešpektovať a naliehavý právny záujem nie je daný samotným záujmom preskúmať otázku v ďalšom sporovom konaní. Preto predovšetkým naliehavý právny záujem žalobcov bol preskúmaný práve vo vzťahu k potenciálnym právnym povinnostiam zo zákona, ako súd odôvodnil vyššie.“

Podľa názoru ústavného súdu záver okresného súdu, ktorý si v plnom rozsahu osvojil aj krajský súd, o tom, že sťažovatelia v danej veci nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby v súlade s § 80 písm. c) OSP, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Ústavný súd ďalej dodáva, že posúdenie naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) OSP krajským súdom by sa v okolnostiach danej veci mohlo stať predmetom prípadnej kritiky len v prípade, ak by závery, ku ktorým dospel, vôbec nerešpektovali skutkové zistenia a boli by zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Pokiaľ sťažovatelia svoj naliehavý právny záujem v danej veci odôvodňujú tvrdením, že v prípade rozhodnutia o neplatnosti zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným vo 4. rade by sa pôvodným spoluvlastníkom opätovne stal žalovaný vo 4. rade a ten by postupoval tak, že by sťažovateľom „*prinajmenšom zachoval právo nájmu v byte*“, ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011, z ktorej vyplýva, že žalovaný „*ústretové správanie*“ voči sťažovateľom nedeklaroval, práve naopak, konštatoval, že „*obnovenie predchádzajúceho zápisu vlastníckych práv im nezaručí právo na odkúpenie bytu...*“, a okrem toho, že podal námietku prekážky právoplatne rozhodnutej veci, súčasne vyslovil, že „*tunajšia žaloba uvádza do neistoty žalovaných v 2. a 3. rade, ktorí nadobudli svoje podiely v dobrej viere*“.

Po preskúmaní obsahu rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011 a namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd nemohol prisvedčiť ani námietke sťažovateľov, že „*odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je nejasné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné*“ a nemohol súhlasiť ani s názorom sťažovateľov, že „*z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu nie je zrejmé, akým spôsobom sa s námietkami sťažovateľov vyslovenými v odvolaní odporca vysporiadal*“.

Žalovaný vo 4. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2011 navyše uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom okresného súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu sťažovateľov na podaní určovacej žaloby, a nie sú dané nijaké dôvody, aby z jeho strany bola ovplyvnená výpoveď z nájmu, ak by to bolo aj v jeho možnostiach.

V súvislosti s tým, že sťažovatelia prejavili nespokojnosť s namietaným rozsudkom krajského súdu, ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade ústavný súd

nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Pokiaľ sťažovatelia napokon poukázali na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 137/09 z 1. júla 2008 v súvislosti s nesprávnym posúdením otázky naliehavého právneho záujmu, ktorá v danom prípade mala za následok popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu, pretože súd rozhodol o žalobe bez skúmania jej podstaty, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci bola otázka naliehavého právneho záujmu sťažovateľov meritórne dôsledne preskúmaná, pričom úsudok, ktorý z tohto preskúmania vyplynul, považuje ústavný súd za ústavne udržateľný, a preto v tomto prípade nemožno dospieť k takému záveru, ako to bolo vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 137/09.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho základného práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s ods. 4 ústavy a porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 prvej vety dohovoru, ku ktorým malo dôjsť namietaným rozsudkom krajského súdu, dospel k záveru, že je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov na ochranu ústavnosti (zrušenie namietaného rozsudku), keďže rozhodovanie o ňom je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2013